

Interpelláció Dávid Zoltán polgármester részére

Az interpelláció tárgya: Hogyan emlékezett idén városunk önkormányzata a holokauszt áldozataira? Sehogy?

Tisztelt Polgármester Úr!

74 évvel ezelőtt, 1944. június 20-án reggel odavezényelt bábák kezdték el átvizsgálni az orosházi gettóban lévő nők testét, értékek után kutatva. Nem sokkal ezután összetereletek mindenkit, közel fél ezer – nagy többségében – orosházi zsidó férfit, nőt és gyereket, hogy azután a városunk főutcáján a legtöbb polgár közönye, megvetése, sőt, akár jól hallhatóan kifejezett öröme mellett végighajtsák őket. Akik menni nem tudtak, azokat szekéren vitték ki a vasútállomásra, a tömeget vagonokba zárták és elszállították.

Városunk szomorú múltja, kitörölhetetlen szégyenfoltja ez. Mint annyi minden, ez is múltunk része, a jelen kor felelőssége az, hogy mindent megtegyen azért, hogy ilyen soha többé ne történhessen meg. Felelősségünk van azért, hogy a múltunk minden lényeges elemét, így ezt is, felkutassuk, az idáig vezető utat feltérképezzük, az áldozatok neveit a lehető legteljesebben összeállítsuk. Hogy a történelmi igazságot odatehessük az utánunk jövő generáció elé, hogy továbbadhassák a gyermekeiknek.

Mindig szomorú látni, ha Orosháza valamilyen téren lemarad. És az utóbbi időben, években sajnos csak ilyen „területek” vannak, lassan már nem marad semmi, amire azt lehetne mondani, hogy ebben vagy abban Orosháza éljenjár.

Végtelenül elkésérítő volt látni, hogy amíg Békéscsabán és Gyulán idén is méltóképpen megemlékeztek a holokauszt helyi áldozatairól, addig – kérdezem – Orosházán, 2018-ban, nem tett semmit az önkormányzat? Mert nincs róla információ!

Békéscsabán idén a Polgármesteri Hivatal falán olyan emléktáblát helyeztek el, amelyiken bátor zsidómentő családok neveit örökítették meg. A korszak – fiatal kora ellenére már igen neves – kutatója, Balogh István mellett a megemlékező beszédet a megyeszékhely jegyzője tartotta. Gyulán is közösen emlékezett a helyi zsidó felekezet és az önkormányzat. A város országgyűlési képviselőjének, a városvezetésnek és szinte a teljes képviselő-testületnek a jelenlétében a beszédet maga a polgármester mondta el. Megérne arról is hosszabban beszélni, hogy milyen fontos és lélekemelő gondolatok hangoztak el ezekben a beszédekben, de mivel ezekről a megyei média bőven tudósított, e helyütt csak utalok rájuk.

2006-ig, amíg a várost az MSZP és polgármesterként Fetser János vezette, annyi sok fájó emlékezetadósságunk közül, ezen a téren is sikerült előrelépni. Akkor megyei, sőt régiós szinten is élen jártunk a múlt ezen korszakának feltárásában. Nemcsak a múzeum felújításakor (amely épületet orosházi zsidó polgár adományozta ingyen a városnak), hanem a volt zsinagógaépület felújításakor és Művészetek Házaként való megmentésekor is kiállításokkal, rendezvényekkel, könyvekkel emlékeztünk. Városunkban köszönthettük Faludy Györgyöt, visszatértek elüldözöttek, túlélők – mint például dr. Hargittai Sándor nyugalmazott mérnök-közgazdász –, rokonok – köztük a múzeumépület-adományozó Schwarcz János hozzátartozója is, dr. Albert Mihály fizikus –, ebből az alkalomból olyanok is, akik akár évtizedek óta nem jártak vagy még sohasem jártak Orosházán; hozták magukkal családtagjaikat, és vitték messze földre a városunk közösségének jó hírét. Akkor a polgármester mellett miniszter is emlékezett Orosházán. Akkor készült és jelent meg idevonatkozó tanulmány, az önkormányzati közmédiában publikáltak ez irányú történelmi cikkeket, visszaemlékezéseket, és így tovább.

Mostanra viszont, mintha teljesen elfelejtkeztek volna az egykori orosházi zsidóságról és a holokausztról megemlékezni.

Kérdezem:

– Hol voltak a városi intézményeink, jelesül a művelődési ház, a könyvtár vagy a múzeum?

– Hol volt a kulturális osztály? – kérdezném, ha lenne még kulturális osztály, de már az sincs...

– Hol volt a városi közmédia? Tiltja azt valami, hogy legalább egy megemlékezés, egy visszatekintés megjelenjen ebből az alkalomból? Tiltja azt valami, hogy az orosházi közmédia akár saját magától felkérjen helytörténészt, kutatót, és bemutassák a város polgárainak, hogy kik voltak ezek az emberek, és hogy mit köszönhetünk nekik?

Tilos nekünk is példaként a köz elé tárnunk azoknak a neveit, akik emberek tudtak maradni a gyűlölet embertelenségében, és Orosházán is mentettek zsidó családokat, akik segítették – a saját és családjuk életének kockáztatásával is – szomszédjukat, ismerőseiket, gyerekkori barátjukat? Tilos nekünk is a bátor embermentőknek emléktáblát állítani, mint tették azt most Békéscsabán?

Jövőre lesz a holokauszt 75. évfordulója. Remélem, 2019-ben, a mi önkormányzatunk is méltóképpen – Orosházához és az elhunytakhoz-túlélőkhöz méltóan – tud majd megemlékezni.

Várom megtisztelő válaszát!

Orosháza, 2018. augusztus 31.

Füvesi Sándor

önkormányzati képviselő